BIDRAG TILL DÖDSKALLEFJÄRILENS (ACHERONTIA ATROPOS) LEFNADSHISTORIA

AF

H. v. POST.

Att Dödskallefjärilen är en sällsynthet inom vissa delar af landet torde nog vara bekant; den är tagen blott på få ställen och under de många år jag tillbringat i mellersta delarne af landet har det ej lyckats mig få se hvarken fjärilen eller larven. Under de femton år jag vistats å Ultuna och der bland annat haft skyldighet aktgifva på skadedjurens uppträdande har först detta år larven till denna aftonfjäril anträffats; denna gång i temlig mängd, näml. sex exemplar, och under omständigheter som förtjäna blifva antecknade och meddelade.

Af de tvenne på Försöksfältet vid Ultuna sysselsatte arbetarne märktes en af dagarne 23—25 juli detta år en ovanligt stor, brun och dem obekant fjäril, som hade sväfvat fram öfver fältet och hvilken de för min räkning bemödade sig att fånga; detta lyckades dock icke. Då jag emellertid något enda år sett exemplar af *Limenitis Populi* — som här är sällsynt, — förmodade jag, att den sedda fjärilen kunnat vara denna, hvarför företeelsen, med ett stort frågetecken, antecknades i dagboken.

Sedermera, den 12 september, anträffade samme arbetare på ett af potatislanden en mycket stor larv, som der afbetade bladen. Den lemnades mig och befans vara larven till Dödskallefjärilen. Dagen derpå träffades ännu en, och några dagar senare en tredje. Den förste af larverne inlades i en glasburk och fodrades med potatisblad. Den 15 sept. upphörde den äta, vandrade orolig omkring i burken och nedborrade sig slutligen i sanden, som

nedlagts i bottnen af burken. Omkring den 18—19 sept. hade den ombytt hud och var blifven puppa.

Den 17 sept. vid upptagning af potatis på fältet anträffades vid uppgräfningen af stånden många meter från de första stånden ytterligare tvenne larver, hvilka nedborrat sig omkring 3 tum djupt i marken; dessa intagna i rum öfvergingo efter ett par dagar till puppor. Ännu senare, de första dagarne af oktober, träffades slutligen en larv kringkrypande på en sandgång, men långt från Försöksfältet och derför förmodligen icke härledande sig derifrån.

Med all sannolikhet kan man nu antaga, att den i det föregående omnämda, på Försöksfältet sedda fjärilen varit moderdjuret till dessa larver. Då icke fjärilen blifvit sedd under flere dagar, så måste besöket varit helt kort. Från denna tid skulle sålunda utvecklingen försiggått från ägg till larv och puppa.

Möjligen, i fall besöket för äggläggning skett på flere andra ställen och puppor eller larver bättre der lyckats öfvervintra, torde man nästa år få tillfälle erfara den förnyade företeelsen af omkringflygande fullt utbildade fjärilar.

Någon egentligen nämnvärd skada kan ej larven här hafva ansetts orsaka. Hvar och en syntes här hafva afätit bladen på 2 à 3 närstående stånd. Vid den tid larverne här svårast afbetade bladen, voro stamknölarne redan fullständigt utbildade och bladen derför växtplantan till ringa gagn. Under hvarje de senaste dagarne, då larven hölls i fångenskap, kunde den uppäta tvänne stora blad på dygnet, så att blott det kala skaftet qvarblef och till och med detta afåts vid brist på finare blad. Kunde deremot larven inträffa tidigare på sommaren, hvilket efter dessa iakttagelser icke torde ske, skulle den deremot kunna orsaka betydligare skada.

Ultuna i oktober 1884.